

Óli Jacobsen

Søguligur dagur í Havn:

TVEIR 100 ÁRA FØÐING

Tað eru javnan 100 ára føðingardagar í Føroyum. Men tað er neyvan komið fyri fyrr, at tveir slíkir føðingardagar eru í Føroyum sama dag

Fara vit nøkur ár aftur í tíðina vóru 100 ára føðingardagar sera sjáldsamir. Í protokollini fyri gamla kirkjugarð í Havn, sum byrjar í 1869, er bert eitt fólk jarðað, sum hevur verið 100 ár. Tað var Katrina í Malthúsi, ættað úr Skálavík, sum í 1931 varð jarðað 101 ára gomul. At hon av misgávm stendur fyri at vera 103 ára gomul er ein onnur søga. Annars hevur Jóannes Joensen í Fuglafirði skrásett gott 120 føroyingar, sum eru blivnir 100 ár. Men nú leygardagin, 16. juni, eru heilir tveir 100 ára føðingardagar í Havn. Hetta eru tvær kvinnur, sum eru "ektaðar" havnarkvinnur. Tær eru báðar føddar í Havn og hava kunnað fylgt við menningini av býnum hesi 100 árin. Tær eru Ása Michelsen, ættað av Landavegnum og Sylvia Berg, sum er ættað av Peturstrøð við Dala-vegin. Tað er so rímlígt, at henda siðsøgan verður um hesar báðar.

Sylvia ger framvegis døgurða sjálv

Sylvia er dóttir Jákup Hans Jacobsen, kallaður Pansarin, sum var sonur Kaldbaks Petur.

Tey búðu nakað niðan eftir Dalavegnum á Peturstrøð, sum Kaldbaks Petur hevur lagt inn, her av navnið. Hetta var tá í tíðina langtuttan fyri býin.

Tey vóru fimm systkin: Sylvia, Hanna, sum giftist við Oskar Olsen av Tvøroyri, Petur, sum giftist við Matildu av Eiði, Aksel og Edmund. Umframt Sylviu er Aksel á lívi. Hann er 95 ára gamal og er granni hjá Sylviu. Hann er óføra raskur og hevur seyð enn.

Matilda er 97 ára gomul. Vit hava havt hennara søgu í hesi røð og eisini søguna hjá Pansaranum.

Skúlagongdin

Sylvia byrjaði at ganga í privat-skúla hjá frú Mohr við Landavegin. Men tað var ov dýrt hjá foreldrunum at hava øll børnini

í privatskúla, so hon fór í kommunuskúlan á Vaglinum.

Har vóru nógvir kendir lærarar. Stjórin var Poul Jensen. Aðrir lærarar vóru til dømis Jógvan Waagstein, og dóttir Sigmund á Argjum, frú Baier. Í kommunuskúlanum kom Sylvia at sita undir liðuni á ta javngomlu Elinu hjá Mallu og Pola skómakaranum, sum var mostir mín. Hon doyði longu í 1954.

Umframt skúlaarbeiði, var nóg mikið at gera við hús hjá børnum. Tey høvdu høsn, dunnur og geit. Tá ið omman og abbin lögdu frá sær, fingur tey eisini kúgv í kjallaran. Ein av uppgávuunum hjá Sylviu var at mjólka geitini, meðan Hanna mjólkaði kúnni. Umframt var torv og hoygging.

Sylvia minnst eisini, at tey høvdu des, útihojggj. Tá lærði hon at snara bendlar, sum skuldu festa desina. Tey plagdu at snara

fýra bendlar.

Sum vanligt var tá, var farið úr skúlanum, tá ið Sylvia var konfirmerað 2. oktober 1932 av Jákupi Dahl, prósti í Havnar kirkju. Teir vóru 50 konfirmantar. Millum teirra vóru Ingeborg Rasmussen og Sámál Patursson í Kirkjubø, sum eisini blivu 100 ár.

Beint eftir konfirmatiónina fór Sylvia í húspláss hjá Etly og Carl Johan Bech, kendur djóralækni. Hann búði annars í grannalagnum hjá skúlafelaganum Linu og hjá systkjunum hjá Jørgen Frants Jacobsen, sum vóru systkinabørn Carl Johan. Sylvia kom tí eisini at kenna børnini hjá Carl Johan, Jørgen og Mogens, sum doyðu ungir. Kirstin varð fødd seinni.

Hjá Valdemar Lützen

Tá ið Hanna, systirin, skuldu konfirmerast, fór Sylvia heim at hjálpa til. Hon hevði ikki hug at fara aftur í húspláss, tí fór hon á skrivstovuna hjá Valdemar Lützen at arbeiða. Her var hon í 10 ár.

Onnur, sum arbeiddu hjá Valdemar tá, vóru Ebba hjá KI, Eva í Horni, Diddan í Mortanstovu, Sámál Debes, Jákup Mikal Rasmussen og Alfred Rasmussen, kallaður Litli Brend.

Mogens, sonur Valdemar, arbeiddi eisini har tá. Hann kom seinni at taka við eftir pápan sum stjóri.

Her dæmdi henni ógvuliga væl. Bæði Valdemar og konan vóru kend sum framúr fólk og vóru virkin á mongum økjum. Konan, Ellen, plagdi at hava sunnudags-skúla, og Valdemar var ein av teimum, sum lögdu lunnar undir sjómansheimið.

Á eini slíkari skrivstovu vóru ikki nógvir hentleikar. Tann nærum einasti hentleiki var ein

skrivmaskina. Skuldi nakað teljast saman, so varð tað gjørt í høvdi-inum!

Verður forlovað og gift

Men eina ferð mátti henda tað, at Sylvia verður forlovað. Sum hjá so mongum øðrum hitti hon drongin í dansi.

Hann var tann sjeý ár eldri hvalbingurin, Jógvan Berg. Hann var komin til Havnar at vitja vinmannin Ebbe Muller, sum tá var komin saman við Henny. Ebbe lænti ein bil, og tey koyrði niðan til Sanatoriivegin, tað vóru ikki so nógvir aðrar møguleikar tá. Men tá rann saman millum tey bæði.

Hetta var í 1941, men tá var einki sum æt at giftast og enn minni at flyta saman, fyrr enn húsini vóru komin. Jógvan fekk hendur á einum innilokaðum húsum í Tvørgøtu. Hann gjørdi tey liðug, men tað var ringt at fáa tilfar undir krígunum. Tey giftust tann 19. januar 1946. Seinni, í 1968, bygdu tey hús uppi á trøðni hjá Pansaranum, har ein stórir partur av hansara eftirkomarum búleikast.

Sjólívið: Var burtur í 1-2 ár

Jógvan sigldi sum yngri úti í heimi. Jógvan var flekjari við týskum trolarum. Hann var eisini onkuntíð við enskum trolarum.

Millum skipini, hann sigldi við seinni, hetta var fyrst í 1950-unum, var Oyrnafjall, sum lögtingið átti. Teir vóru úti í minst eitt ár og stundum úti móti tveimum árum.

Hetta bar illa til hjá einum giftum manni, so hann fekk sær lastbil. Taksturur var 3 krónur fyri lessið. Seinni arbeiddi hann á Bacalao, eisini sum nátturvakt.

Jógvan doyði í 1990. Tey bæði fingur tvær døtur Gertrud og Fríð-

Jógvan, maður Sylviu

bjørg, sum báðar bógva á trøðni hjá Kaldbaks Petur við Dalavegin. Væl er komið undan, seks ommubørn, 12 langommubørn og trý olduommubørn.

Sylvia letur væl at sínum langa lívi. Hon hevur arbeitt fyri seg. Sum t.d. at seyma og binda uppá síni. Eisini við at gera klæðir burtur úr gomlum.

Hon er nakað deyv og nakað lamin, men annars bagir einki. Hon er púra klár og minnst væl til, og sum tað skilst, dugur hon væl at greiða frá.

Sylvia er ógvuliga sjálvbjargin, hon ger sjálv døgurða hvønn dag. Hon kann flyta seg runt inni á einum stóli við hjólum undir. Hon ætlar so ikki at flyta úr sínum húsum við tað fyrsta! Ein sonn megnarkvinna.

Tað var ein fragd at kunna hitta Sylviu, og henni verður ynskt ein góðan føðingardag og fleiri ár afturat.

Sylvia stutt undan føðingardegnum